

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**

Avdelning 31

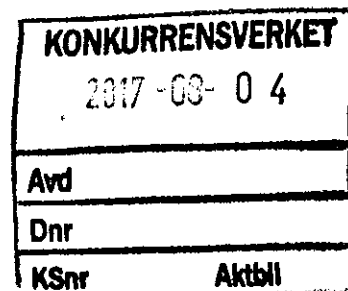
DOM

2017-08-04

Meddelad i Stockholm

Mål nr

6495-17

SÖKANDE

Hissgruppen Sverige AB, 556199-5563

Box 420 50

126 13 Stockholm

MOTPART

Aktiebolaget Sollentunahem, 556191-9191

Ombud: Advokaterna Kaisa Adlercreutz och Christian Martinsson

Front Advokater AB

Kungstorget 2

411 17 Göteborg

SAKEN

Offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan om överprövning.

Dok.Id 863162

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00 E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se www.domstol.se/forvaltningsratt	08-561 680 01	måndag–fredag 08:00–16:30

YRKANDEN M.M.

Aktiebolaget Sollentunahem (Sollentunahem) genomför en upphandling av ramavtal avseende drift och underhåll av transportsystem, dnr 16/00272. Upphandlingen genomfördes ursprungligen som ett öppet förfarande enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (ÄLOU). Av tilldelningsbeslut, som meddelats den 16 februari 2017, framgår att Sollentunahem ursprungligen beslutat att anta anbud från S:t Eriks Hiss AB (S:t Eriks Hiss). Sollentunahem har härefter, den 6 mars 2017, upphävt detta tilldelningsbeslut och meddelat att Sollentunahem beslutat att övergå till ett förhandlat förfarande i enlighet med bestämmelsen i 4 kap. 5 § 1 ÄLOU. Sollentunahem har härefter, den 15 mars 2017, fattat ett nytt tilldelningsbeslut, av vilket framgår att Sollentunahem har för avsikt att anta anbud från Schindler Hiss AB (Schindler Hiss).

Hissgruppen Sverige AB (Hissgruppen) ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar att upphandlingen ska rättas på så sätt att anbud med för lågt pris ska förkastas och att upphandlingen därefter ska göras om. Alternativt yrkas att den vinnande anbudsgivaren ska stå för sitt ursprungliga anbud. Till stöd för sin talan anför bolaget bl.a. följande. Efter att Sollentunahem fattat beslut om att anta anbud från S:t Eriks Hiss har det framkommit att denna anbudsgivare inte uppfattat förfrågningsunderlaget korrekt. Sollentunahem har, till följd härav, ansett att det offererade priset varit för lågt och dragit tillbaka tilldelningsbeslutet. Av 16 kap. 7 och 8 §§ lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU) framgår dock att onormalt låga anbud ska förkastas. Sollentunahem borde därför ha förkastat anbudet från S:t Eriks Hiss och gjort om upphandlingen. Sollentunahem har, i stället för att förkasta anbudet, övergått till förhandlingsläge. Detta trots att det av förfrågningsunderlaget framgår att den valda upphandlingsformen inte medger förhandling.

Sollentunahem bestrider bifall till ansökan och anför bl.a. följande. Upphandlingen har genomförts som ett öppet förfarande enligt ÄLOU. Eftersom upphandlingen påbörjades före ikraftträdandet av nya LOU ska bestämmelserna i ÄLOU tillämpas.

Sollentunahem har efter det att det ursprungliga tilldelningsbeslutet meddelades gjort en förnyad genomgång av de två anbud som gått vidare till utvärdering (S:t Eriks Hiss och Schindler Hiss anbud). Vid den förnyade genomgången konstaterades att dessa anbudsgivares offererade fasta ersättningar för kontraktsarbeten inte innefattade kostnader för avhjälpande underhåll med upp till 9 000 kr exklusive mervärdesskatt per tillfälle i enlighet med förfrågningsunderlagets kontrakt. Sollentunahem konstaterade därvid att S:t Eriks Hiss och Schindler Hiss offererade fasta ersättningar var så låga att kontraktsarbetena inte skulle kunna fullgöras och att anbuden var att betrakta som olämpliga.

Ett anbud kan vara olämpligt om det exempelvis är för dyrt eller omfattar ett olämpligt alternativt utförande. Även ett anbudspris som är onormalt lågt kan vara olämpligt om priset är så lågt att det finns anledning att anta att leverantören inte är i stånd att fullgöra leveranserna. Att ett anbud inte är lämpligt, innebär inte att det på rent formella grunder är ogiltigt. Med ogiltiga anbud avses bl.a. anbud som inte motsvarar förfrågningsunderlaget eller anbud som inte klarar uppställda kvalificeringskrav eller diskvalificeringsgrunder. Det har inte funnits någon skyldighet för Sollentunahem att ifrågasätta eller utesluta ett anbud som framstår som onormalt lågt enligt bestämmelserna i ÄLOU.

Sollentunahem har inte förhandlat med någon anbudsgivare inom ramen för det annonserade öppna förfarandet. Sollentunahem har övergått till ett förhandlat förfarande i enlighet med 4 kap. 5 § 1 ÄLOU på grund av att de två anbud som gått vidare till utvärdering betraktats som olämpliga. I denna

situation har Sollentunahem haft rätt att använda förhandlat förfarande utan föregående annonsering.

Även om förutsättningarna för att använda förhandlat förfarande utan föregående annonsering inte skulle vara uppfyllda krävs dock, för att ingripande ska kunna komma i fråga, att Hissgruppen visat att man har lidit eller kan komma att lida skada av bristerna. Hissgruppen har inte klargjort på vilket sätt den genomförda förhandlingen, har medfört skada eller risk för skada för Hissgruppen. Hissgruppen har uteslutits från upphandlingen då Hissgruppen inte uppfyller samtliga obligatoriska krav. Hissgruppens invändningar mot S:t Eriks Hiss anbud och Sollentunahems val av upphandlingsförfarande har heller inte påverkat Hissgruppens möjlighet att lämna ett anbud som uppfyller samtliga i upphandlingen uppställda obligatoriska krav. Hissgruppen kan därmed inte anses lida eller riskera att lida skada till följd av påstådda brister. Även mot denna bakgrund ska ansökan om överprövning avslås.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Tillämpliga bestämmelser

ÄLOU har den 1 januari 2017 upphävts och ersatts med LOU. Av övergångsbestämmelserna framgår dock att den upphävda lagen gäller för sådan upphandling som påbörjats före ikraftträdandet.

Enligt 1 kap. 9 § ÄLOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Av 4 kap. 5 § 1 ÄLOU framgår att en upphandlande myndighet får använda förhandlat förfarande utan föregående annonsering vid tilldelning av kontrakt som avser byggtreprenader, varor och tjänster bl.a. om det vid ett öppet eller selektivt förfarande inte lämnats några lämpliga anbud och de ursprungliga villkoren för kontraktet inte ändrats väsentligt.

Enligt 12 kap. 3 § ÄLOU får en upphandlande myndighet förkasta ett anbud om den finner att priset är onormalt lågt. Anbudet får dock förkastas sedan myndigheten skriftligen begärt en förklaring till det låga anbudet och inte fått ett tillfredsställande svar.

Av 16 kap. 6 § ÄLOU framgår att om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Förvaltningsrättens bedömning

Hissgruppen har gjort gällande att Sollentunahem har agerat felaktigt som i upphandlingen övergått till ett förhandlat förfarande. Enligt bolaget borde Sollentunahem i stället ha uteslutit anbudet på grund av att det innehållit onormalt låga priser och därefter gjort om upphandlingen. Hissgruppen menar vidare att den valda upphandlingsformen inte medger att Sollentunahem förhandlar med anbudsgivarna.

Med hänsyn till att upphandlingen påbörjades före den 1 januari 2017 konstaterar förvaltningsrätten att det är ÄLOU som är tillämplig i målet.

Av 12 kap. 3 § ÄLOU framgår att en upphandlande myndighet under vissa förutsättningar får förkasta ett anbud om den finner att priset är onormalt

lågt. Någon skyldighet att förkasta ett sådant anbud föreligger emellertid inte enligt ÄLOU. Vad Hissgruppen anfört i denna del kan därför inte föranleda något ingripande enligt ÄLOU. Förvaltningsrätten finner vidare att det inte framkommit annat än att de två anbud som ursprungligen gått vidare till utvärdering i upphandlingen varit olämpliga och att Sollentunahem därmed får anses ha haft fog för att övergå till ett förhandlat förfarande i enlighet med 4 kap. 5 § 1 ÄLOU. Det saknas därmed grund för ingripande enligt ÄLOU även med anledning av vad bolaget har anfört i denna del. Ansökan om överprövning ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 1 (DV 3109/1A LOU).

Eva Norling
Rådman

Carina Westin har varit föredragande.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens avgörande ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.** Adressen till förvaltningsrätten framgår av avgörandet.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av avgörandet. Om avgörandet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när det kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag som avgörandet meddelades. För offentlig part räknas tiden för överklagande alltid från den dag avgörandet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

Prövningstillstånd i kammarrätten

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Överklagandets innehåll

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person- eller organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Även adress och telefonnummer till arbetsplatsen ska anges, samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning.

Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges.

Om samtliga ovan nämnda person- eller adressuppgifter har lämnats tidigare i målet och fortfarande är aktuella behöver de inte uppges igen. Om någon uppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. uppgift om det avgörande som överklagas – förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för avgörandet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens avgörande som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Forts. nästa sida

Avtal före laga kraft i vissa mål

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens avgörande har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster,
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet,
- lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner,
- lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, eller
- lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan fyra förstnämnda lagarna och i 20 kapitlet i de två sistnämnda lagarna.

Ytterligare information

Behöver ni fler upplysningar om hur man överklagar kan ni vända er till förvaltningsrätten.